პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ფასი ორი შაური

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ტარტაროზი

№ 80 კვირა, 26 დეკემბერი 1926 წ. № 80

მარიამი: მე იოსებისაგან ვთხოულობ მხოლოდ ალიმენტს. მე არ მინდა მისი ცოლობა. მაგაზე უკეთესს ბიჭს გავყვები ცოლად.

(იხილე მეორე გვერდზე წერილი).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ალიმენტი“

ახალი აღთქმის დროინდელ სასამართლოს არქივიდან

ბევრს ჰგონია (და ჩვენც ასე გვეგონა სამამ ქვემოდ მოხსენებულ ამბავს წავაწყდებოდით), რომ „ალიმენტი“ ეს თანამედროვე, ჩვენი დროის მოვლენაა; იგი მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების მიერ შემოღებული კანონია და მას არავითარი კავშირი არ ჰქონებია ოდესმე მახლობელ და შორეულ წარსულ ცხოვრებასთან.

მაგრამ ეს ასე არ არის.

ჩვენ შეგვეძლო ძველი აღთქმის და ბიბლიურ ეპოქაში გადავშვებულიყავით და იქიდან ამოგვეკრიფა უამრავი ფაქტები მაშინდელ „ალიმენტი“-ს შესახებ, მაგრამ ეს ძალიან შორს წაგვიყვანდა;—და, მოგეხსენებათ, ეხლანდელი რკ. გზით მგზავრობა არა თუ შორეულ მანძილზე, არამედ ტფილისიდან ბათომამდიც სახიფათოა· ამას რომ თავი დავანებოთ, დღეს არც თქვენ და არც ჩვენ გვცალია ამისათვის, იმიტომ რომ დღეს **შობაა** და, აჰა, გაიხედეთ: როგორ კოხტად არის გაწყობილი ყოველგვარ საჭმელ-სასმელით სუფრა რომელსაც არ შორდება არც ერთის ჩვენთაგანის თვალები და იმის მოლოდინში ვართ, თუ როდის მიგვიპატიჟებს მასპინძელი სუფრაზე.

მაგრამ ამასაც რომ თავი დავანებოთ, ჩვენ მაინც არ წავალთ ძალიან შორს, და დღემანდელ დღესასწაულთან შეფარდებით მოვიყვანთ ფაქტს იმ დროიდან, საიდანაც იწყება ახალი აღთქმა და თანამედროვე ერა, ე. ი. ქრისტეს შობიდან.

—

თუ რას ნიშნავს „ალიმენტი“, ეს მგონი ეხლა „საბედნიეროდ“ ყველა ჩვენთაგანმა ვიცით. იშვიათია ისეთი მამაკაცი, რომელმაც უშუალოდ არ იცოდეს „ალიმენტი“ და არ ეგემოს მისი „სიტკბოება“ ჯამაგირის გამესამედებით. ამგვარად, ჩვენ ზედმეტად მიგვაჩნია ამ სიტყვის განმარტება. (ესეც რომ არ იყოს, იქნებ ჩვენი მკითხველი „დაჩაგრული კაცია“ „ალიმენტებისაგან“ და გახსენება არასასიამოვნო იქნება მისთვის · ჩვენ ძალიან ვუფრთხილდებით მკითხველის სულიერ განწყობილებას).

ყველა ამის შემდეგ ნება გვიბოძეთ პირდაპირ გადავხტეთ და წერილის დანიშნულებას შევეხოთ.

ამხ. ტარტაროზი ამ ბოლო ხანებში მეტად გაიტაცა (როგორც ჩვენი გამგე მემანქანე ასულმა), საღვთო წერილების კითხვამ. ეს გარემოება მთელ რედაქციას გვრიდა შიშს და ეჭვს:

— ვაი თუ ამხ. ტარტაროზი ღვთის მორწმუნე გახდა! მაგრამ ჩვენი სასოწარკვეთილება არ გამართლდა. გუშინ საღამოთი ამხ. ტარტაროზმა დამიბარა და მიბრძანა „ტარტაროზი“-ს ფურცლებზე დამებეჭდა ის, რასაც თქვენ აი აქვე ქვემოთ წაიკითხავთ.

ღვთის სასამართლო

გაუპატიურება

გუშინ მამა ღმერთის თავმჯდომარეობით ზეციერ ოლქის სასამართლომ გაარჩია ობოლი მარიამის მოხუც იოსების მიერ გაუპატიურების საქმე.

ბრალს სდებს მთავარი ანგელოზი (იგივე პროკურორი) გაბრიელი. ბრალდებული თავის თავს თვითონ იცავს.

(სტენოგრაფიული ანგარიშიდან)

(შთაბეჭდილება: დაზარალებული სრულიად ახალგაზრდა ქალია. მის სილამაზეს კიდევ უფრო ამშვენებს სირცხვილის სიწითლე, რომელიც ვარდის ფოთლებივით დაჰპეპლებია მის რძისფეროვან სახეს. ხელში ბავშვი უჭირავს. ბავშვის სახელია ქრისტე).

დაზარალებულის სიტყვა

ჯერ კიდევ რვა წლის ვიქნებოდი, როცა დედ-მამა დამეხოცა· სხვა რომ არავინ იყო ჩემი პატრონი, მე წამიყვანა... (დაზარალებული გადახედავს ბრალდებულ მოხუც იოსებს)...

მამა ღმერთი: განაგრძეთ, გ[illegible]ნიათ· აი სწორედ ეს გვაინტერესებს ჩვენ, თუ როგორ მოხდა...

დაზარალებული: მე არც კი ვიცოდი თუ ორსულად ვიყავი... სიზმრად მადგა.·. თითქოს სიზმარში ვიყავი... ის კი არა, ვცდილობდი არ გამღვიძებოდა, რომ ეს მშვენიერი სიზმარი კიდევ გაგრძელებულიყო... ვაი უბედურ ჩემს თავს,—თურმე ვილუპებოდი.·. დიახ- რამოდენიმე ხნის შემდეგ შევატყვე, რომ მე ფეხ-მძიმეთ ვიყავი... ბავში მყავს... მე როგორ შემიძლია მისი გაზრდა და რჩენა.·.

მამა ღმერთი: ეხლა რას თხოულობ: გინდა ჯვარი დაიწეროს შენზე თუ...

ბრალდებული (მოუთმენლად წამოვარდება): პოკაქალუსტა, დავიწეროთ ჯვარი, გამომყვეს ცოლად და დიდი სიამოვნებით ვარჩენ.

მამა ღმერთი: (ზარს რეკს) თქვენ სიტყვა თავის დროზემოგეცემათ; დაეგდეთ მანდ.

ბრალმდებელი: (მთავარი ანგელოზი გაბრიელი სარკაზმით) ჰმ! გამოყერყეჩებული ბერიკაცი ახლა მოვიდა იშტაზე: ეს ახალგაზრდა ქალი უნდა ცოლად.

დაზარალებული: მე ვთხოულობ სარჩოს—ალიმენტს; ცოლად გაყოლა არ მინდა.

ბრალდებული იოსები (კიდევ ვერ მოითმენს და წამოხტება): ვერ მოგართვი ბადრიჯანი... უყურეთ რას ამბობს?! (ღმერთი ზარს რეკს. იოსები მწყნარდება).

ბრალდებულის სიტყვა

მოწყალეო მოსამართლენო მე არ ვუარობ, რომ ეს ქალი მე გავაპატიურე და ბავში, რომელიც მას ხელში უჭირავს, ჩემი შვილია. არა , ამის უარება სისულელე იქნებოდა. მე თანახმა ვარ ვუპატრონო მათ მხოლოდ იმ პირობით თუ ის ქალბატონი ამიერიდან ჩემთან იცხოვრებს.

დაზარალებული: არასოდეს. შენ სარჩო ჩამოდი და ქმარს მე კი ვიშოვნი.

ბრალდებული: ჰო, უყურეთ! კარგია შე ნუ მომიკვდე, მე საწყალმა დურგალმა, მოხუცებულმა კაცმა თუ რამე ვიშოვნე, იმას მიართვი; ის კი სხვა ქმარს იშოვნის. არა, მაგრე მე არ მცალია. გინდა რჩენა?—მობრძანდი და ვიცხოვროთ ერთად·

მოსამართლენო, როგორ შემიძლია დავაკმაყოფილო მისი მოთხოვნილება. მე ხომ ამიერიდან, რაკი ვიგემო მიწიერ ცხოვრების სიტკბოება, უცოლოდ ყოფნა აღარ შემიძლია.·. სხვა ქალი რო შევირთო, რით ვარჩინო იგი. თუ-კი ჩემი სარჩენი იქნება მარიამი თავისი ბავშით?! ამიტომ, მე ვთხოულობ: ჩემს თხოვნასაც მიაქციოთ ყურადღება განაჩენის გამოტანის დროს და ისეთი განაჩენი გამოიტანოთ, რომ არც წვადი დასწვათ, და არც შამფური. მხედველობაში უნდა მიიღოთ აგრეთვე ის გარემოებაც, რომ ბოროტმოქმედება არ მომხდარა წინასწარი განზრახვით და ძალდატანებით.

ბრალმდებელი: სასამართლოს ვსთხოვ ბრალდებულმა გვიამბოს, თუ როგორ მოხდა გაუპატიურება.

ბრალდებული: მაშ ნება მიბოძეთ დაწვრილებით გიამბოთ.

როგორც თვითონ დაზარელებულმა სთქვა, იგი ჩემთან თითქმის პატარაობიდანვე იზრდებოდა; შეიძლება ითქვას, რომ ჩემს ხელში გაიზარდა. მე მიწიერი ცხოვრება დაგმობილი მქონდა და საიქიო ცხოვრებისათვის ვზრუნავდი სულის წმინდათ შენახვით. მე მივატოვე ყველაფერი და განდეგილსავით ვცხოვრობდი ყრუ ალაგას, სადაც დურგლობას ვეწევოდი. არა ვიცოდი რა ხორციელი ცხოვრებისა და ნეტარებისა... და მხოლოდ ერთხელ.·. ოი, წყეულიმც იყოს ის დღე... მე დავინახე მარიამი ჩანჩქერში ტანს ბანაობდა დედისშობილად. მაშინ იგი ხუთმეტთექვსმეტი წლის იქნებოდა. მე ვუყურებდი მას მამაშვი-

ზარდა. მერწმუნეთ: ბოროტ აზრს ჩემში არ გაუვლია... მაგრამ, აჰა მარიამ ჩანჩქერიდან ამოვიდა და ქვიშაზე გაწვა მზის ვანების მისაღებად. (სამართლოს შემადგენლობას ვნებიანად აზმორებს და მარიამს უცქერენ). თითქოს მისმა ტანმა ქვიშას სხეულის შეხებით ელექტრონის ტოკი გადასცა, მიწამ, როგორც ელექტრონის გამტარმა, ჩემს ტანს შეუერთა ტოკი ფეხებიდან თავამდი. დიახ! მუხლები ჩამეკეცა და შემერყა თავში ტვინი. მგონია გავგიჟდებოდი, მაგრამ თავში ბევრი ტვინი არა მაქვს როგორც მოხუცებულ კაცს—და ალბად ამან მიხსნა გაგიჟებისაგან.

მიდიოდენ დღეები... მე ხანდახან გამიხიცინებდა რაღაც ეშმაკი ტანში...

და ერთხელ ღამით, როცა მიდამო ღრმა ძილში იყო. მთის ნიავიც კი არ ჩამორბოდა ბარში— -ჩამოსძინებოდა მთების კალთებზე,—ძილი დამიფრთხო უდუმალ ხმაურობამ, თითქოს ყურებთან რაღაც ფრინველმა ფრთები შემოჰკრა... ალბად ბოროტი სული იყო... გამომეღვიძა. პირბადრი მთვარე მიჭედილიყო ცის ლურჯ ტატნობზე და თითქოს უძრავიაო, დასცქეროდა მძინარე მარიამის მოღეღილ გულმკერდს, რომლის ზედაპირზე აზვინულიყო ორი ბორცვი...

მოსამართლენი (ვნებით აღელვებულნი): მერე მერე..

ბრალდებული: მე წამოვდექი. „არ გაცივდეს-თქო" გავიფიქრე და მივუახლოვდი საბანის დასახურად. ვით ტბის ნელი ღელვა, ისე აიწევ-დაიწევოდა მისი გულმკერდი და ზედ ორი ბორცვი... გავქვავდი... ისევე დამკრა კიდევ უფრო მძლავრად როგორც ქვიშაზე დანახვის დროს... ნაცვლად იმისა, რომ ნახევრად გადახდილი საბანი გადამეხურა მისთვის და დამემალა ქვეყნიური სილამაზე, მე საბანი კიდევ უფრო გადავხადე...

მოსამართლენი (კიდევ უფრო ვნება აშლილნი და აღელვებულნი) მერე... მერე... სთქვი ბარემ... მოვკვდით ამდენი ცდით...

ბრალდებული: შემდეგ არც მე მახსოვს კარგად... მხოლოდ ეს ვიცი, რომ გონება-დაკარგულმა ისე დავეძგერე და მოვხვიე ხელებში, რომ ასე მეგონა ჩვენ ერთ არსებად გარდავიქენით და ორივემ ერთად გადავეშვით სულ სხვა ქვეყანას, საიდანაც მოსჩანდა მსოფლიო სულ სხვა ფერადებში...

ღმერთი (ვნება-მორჯული ველარ მოისმენს): იოსებ, კმარა... გეყოფა, თორემ გავგიჟდი... ცივი წყალი მოიტათ... სხდომას ხუთი წუთით შეწყვეტილად ვაცხადებთ...

მეორე სხდომა

ბრალმდებელის სიტყვა

...მაშასადამე მტკიცება იმისა, რომ ძალდატანებით და წინასწარი განზრახვით არ ჩაუდენია ბრალდებულს ბოროტმოქმედება, უსაფუძვლოა.

ღმერთი (თავისთვის ჩაილაპარაკებს ბრალდებულის მისამართით): შე ყურუმსაღლო, მაჭანკლად რომ გაგაზავნე, მაშინ ამოგელო მაგი საძაღლე ენა თუკი მაგრე გრძელი გქონდა?

ბრალდებულის უკანასკნელი სიტყვა

ღმერთი: აბა, რას სთხოვთ სასამართლოს და რა არის თქვენი უკანასკნელი სიტყვა?

ბრალდებული: მე გთხოვთ შეხვიდეთ ჩემს მდგომარეობაში და გაითვალისწინოთ ყველა ის გარემოებანი, რომლებშიაც მე ვიმყოფებოდი. გთხოვთ სასტიკ განაჩენს ნუ გამოიტანთ. მე აწი მინდა სიცოცხლე, რაკი გვიან ვიგემე მისი გემო. მე ვარ ერთი მარტოხელა დურგალი, მოხუცებული კაცი. ალიმენტის გადახდა მე არ შემიძლია. ცდება დაზარალებული, როცა ფიქრობს, რომ თვიურად თორმეტ თუმანს ვაკეთებ. ერთი სასადილო მაგიდა არ გამიყიდია ამ წლის განმავლობაში. „ლესოტრესტმა" ყველგან გახსნა სახელოსნოები და ჩვენ სამუშაო წაგვართვა. ვაკეთებ სამფეხა ხის სკამებს, რომელსაც გასავალი არა აქვს. ეს თვითონ დაზარალებულმაც კარგად იცის...

„იტალიაში ფაშისტები აპატიმრებდენ მეფეს, ამ ამბის შესახებ მუსოლინმა ყველა ფერი იცოდა."

ამშვიდებს

ნუ გეშინია, ჩემო ძვირფასო...
და დაიმშვიდე პატარა გული;
კარგად იცოდე, გჯეროდეს მუდამ,
რომ სხვა არა გყავს ჩემებრ ერთგული.

განაჩენი

ღმერთი... მაგრამ მიიღო რა მხედველობში, რომ სასამართლო ადგენს: ბრალდებულს მიესაჯოს სოციალური თავდაცვის... უმაღლესი ზომა—დახვრეტა...

ბრალდებული: ვაიმე... ერთმა ღამემ დამღუპა...

ღმერთი... მაგრამ მიიღო რა ხედველობაში, რომ ბრალდებული სოციალურად ღარიბია, ხელოსანია... და აგრეთვე ის, რომ ბრალდებული ჯერ არ ყოფილა პასუხისგებაში და ეს ბოროტმოქმედება ჩადენილია მის მიერ პირველად... აგრეთვე ის გარემოება, რომ სულ სხვა პირობები იყო მის გარშემო, რომელი პირობებიც ყველას შეაცდენდა არა თუ ადამიანს, რომელსაც მთელ თავის სიცოცხლეში არც გაუფიქრებია სიმრუშე, ხოლო ეს ერთი, შესაძლებელია ცდის სახით მოახდინა, მაგრამ შემდეგში თავი ვერ შეიმაგრა როგორც მიწიერმა ადამიანმა... აგრეთვე ის გარემოება, რომ დაზარალებული არც ისე დაზარალებულია, რომ მას მისცემოდა რაიმე ნაკლულოვანება, რითაც იგი დაჩაგრული იქნებოდა ცხოვრებაში,—სასამართლო ადგენს: მოხუც იოსებს, ხელობით დურგალს უმაღლესი სასჯელი შეეცვალოს ათი წლით ციხით სასტიკი იზოლიაციით, ხოლო ამნისტიების შეფარდებით სასჯელი ჩაეთვალოს პირობითათ და განთავისუფლებულ იქნეს სასჯელისაგან.

ისელი.

დღიურიდან

დღიურ სიცხადით
შეწუხებულმა
წარსულისაკენ
ვიბრუნე პირი,
ტყუილს არ ვიტყვი
არ ვარ ორპირი.
მე მომაგონდა
ახალგაზრდობა,
ყველა დღეობა:
აღდგომა შობა...
მინდა აღვწერო
ნაგრძნობ, ნახული
თუ გინდ გამიწყრეს
„მამა“ ხახული.
მაშინ მე ვიყა
ბავში პატარ,ა
როს მიხაროდა
შობა, აღდგომა,—
და ამ დღეებში
ადრე ადგომა,
ნამარხულევსა
ხორცით გაძღომა.
და თან ვფიქრობდი:
გამაგებია
მაინც არაკათ:
ვინ იყო ქრისტე
ღორებს რომ კლავენ
მისთვის ზვარაკათ?
—ჩემო ბებიკო,
ქრისტე ვინ იყო?
მითხარი ერთი,
თუ კი გრწამს ღმერთი
—ნუ შთახვალ, შვილო
მღვთისა გმობასა
და ნუ ჩაიდენ
უგნურობასა,
მე შენ გიამბობ
ქრისტეს შობასა:
„მარიამ იყო
ქალი ქალწული
არც ქმარი ჰყავდა
და არც მული,
არა იცოდა
მიწის და ციასა
და არცა ვნება
მამაკაცისა.
გათხოვება მას
სულ აღარ სურდა,
უმამაკაცოთ
ის დაორსულდა;
მაშინაც იყო
ხალხი უგნური:
ბევრი ამბობდა,
რომ იოსები
მარიამისა
იყო მიჯნური...
(ბებია ფეხზე
მოადგა ჯავრი
და გადისახა
შეწუხდა მარ...
ასტკივდა ისა
და მან დაბადა
კაცი ძე ღვთისა.
ოცდაათისა
რომ გახდა ბავში
შეიქნა იგი
დიდი სწავლული
ქალაქ: კანას. და
გალილეიას
მან ...ახდინა
ბევრი სასწაული
გააცოცხლა
ბლომად მკვდრები
გადაიკიდა
ამით მან მტრები
(ეხლაც კი ხდება
ესე ამბები,
რასაც ამტკიცებს
წალკის „მამები“)
ანა და კაიაფა
პური და თევზი
გააიაფა;
ან რატომ გიკვირს.
კვიცი ხტის გვარზე
იესო ქრისტე
მათ აცვეს ჯვარზე
—ეხლა მითხარი,
ბებია ჩემო,
რის მაქნისია
ეს „მამა“ მღვდლები
ტყავს, რომ გვაძრობენ
როგორც რომ მგლები.
რატომ არიან
სხვის ნაოფლარით
მუდამ მსუქანი?
სულით ვაჭრობენ;
ეკლესიაში
გახსნეს დუქანი.
საიქიოში
დააცურავენ
ოცნების ნავსა;
დასამარხავი
მიაქვთ „ნალოგი“;
სასალდათოსთვის
მზად აქვთ „პადლოგი“
და თუ დაბადა
აქ ვინმე ვაჟი
მას რატომ ხდება
მღვდლისაგან ბაჟი??
ჩემი კითხვები
ბებია ჩემსა
ვხედავ ეწყინა
და მუსაიფში
მას ჩაეძინა.

კაკოს ბიძა.

თვალთა ხედვა

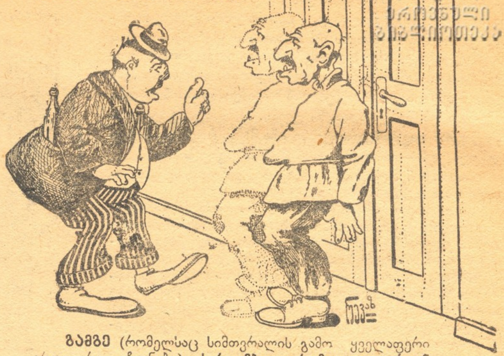

ბამბე (რომელსაც სიმთვრალის გამო ყველაფერი ერთი ორად ეჩვენება): **ეს რა ამბავია, რომ ყველა კართან ორ-ორი დარაჯია?! ეს სადაური რეჟიმ-ეკონომიაა? ერთ-ერთი თქვენგანი ხვალიდანვე მოხსნილი იქნებით სამსახურიდან.**

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ფასი სამი შაური

ჩვენ შეგვეძლო ეს წერილი არ დაგვეწერა; ეს უდავო ჭეშმარიტებაა. ისიც შეგვეძლო, რომ დაგვეწერა, მაგრამ ან არ დაგვებეჭდა, ანდა თუ დავბეჭდავდით, დაგვებეჭდა მომავალ ნომერში...

მაგრამ ჩვენ ეს არ ვქენით; არ ვქენით იმიტომ, რომ არ გვინდოდა რომ გვექნა.

ეს წერილი ნაჩქარევია; ნაჩქარევი იმ მხრივ, რომ ამბავი ეხება შემდეგ ნომერს, რომელიც გამოვა ახალ წელიწადს.

მაგრამ ჩვენ საჭიროთ და მიზანშეწონილათ ვსცანით, რომ ამ ნომერში დაგვებეჭდა ეს წერილი...

და მიზანშეწონილად ვსცანით, აი რატომ:

უკვე დაწყებულია გაზ. „მუშა"-ზე და ჟურ. „ტარტაროზ"-ზე ხელისმოწერა როგორც შემდეგი თვისათვის, ისე მთელი შემდეგი წლისათვის.

გაზ. „მუშა" თავისი „ტარტაროზი"-თ ღირს თვეში 80 კაპ. ხოლო რადგანაც ოთხმოცი იქნებ ვინმეს ხშიშარ რიცხვად მიეჩვენოს, მას შევუმცირებთ და ოთხმოცი (კაპ.) ნაცვლად გაზეთს და ჟურნალს დავუთმობთ ოთხ აბაზდ.

ამის შემდეგ რაღა სათქმელი იქნება მას, ვინც გაზეთს არ გამოიწერს?! არაფერი.

„ტარტროზი" იანვრის ნომრიდან ეღირება 3 შაური (დიახ!ნაცვლად ორი შაურისა). ამიტომ, ვინც ანგარიშის ქაცია დ რეჟიმ-ეკონომიას იცავს, იგ იასე იანგარიშებს:

„მუშა" თავის „ტარტაროზი"-თ ღირს... 80 კაპ. გაზეთი რომ არ გამოვიწერო „ტარტაროზი" ხომ მაინც უნ და ვიყიდო?! მაშასადამე: თვეში ოთხ ნომერს (და ხშირად კი ხუთიც არის, როგორც მაგალითად იანვარში) დასჭირდება 15 კაპ. $\times 4 = 60$ კაპ. (ხუთკვირიან თვეში კი 75 კაპ). ამგვარად: გაზეთის ღირებულებათ რჩება 20 კაპ. ამაზე უფრო იაფი არაფერი არ შეიძლება.

თქვენ ასეც შეგიძლიათ გამოიწეროთ მარტო „ტარტაროზი", რომელიც თვეში ეღირება ოთხი აბაზი და გაზეთ „მუშა"-ს უფასოდ მიიღებთ. „მუშა" და „ტარტაროზი" ორ როვანი ერთარსებაა; მათი დაშორება შეუძლებელია. რომელიც გინ[illegible] გამოიწერეთ, ხოლო გადაიხადეთ [illegible] ვეს მიიღებთ.

[illegible] მატება ეს რისი მაქნისიაო?

ამ [illegible] მაინც ვიტყვით. „ტარტაროზზე" ფასის მომატება მხოლოდ და მხოლოდ თავმოყვარეობის საკითხია და სხვა არაფერი.

და თავმოყვარეობა კი შემდეგშია:

საბჭოთა კავშირში (და მით უფრო უცხოეთში) არ გამოდის არც ერთი იუმორისტული ჟურნალი, რომელიც სამ შაურზე ნაკლები ღირდეს... მე თქვენ გეკითხებით:— რატომ უნდა ღირდეს „ტარტაროზი" მათზე ნაკლები! ყველამ ვიცით, რომ ნივთის ფასი შეფარდებაა, ერთგვარი საზომია მისი ხარისხისა, ღირსებისა... და ჩვენს წინაშეც ეს საკითხი წამოიჭრა:

—თუ (ნივთი, ამ შემთხვევაში) „ტარტაროზი" ხარისხით და ღირსებით ჩვენი ტეხნიკის და ძალების მასშტაბით არ ჩამოუვარდება არც ერთს რუსულ იუმორისტულ ჟურნალებს, რომლებიც ღირს არა ნაკლებ სამი შაურისა, მაშინ რატომ ღირდეს „ტარტაროზი" ორი შაური?.. ცხადია აქ საჭიროა თავისი ღირსების და ავტორიტეტის დაცვა...

და ის, ვისაც სწამს „ტარტაროზი" და ვისთვისაც ძვირფასია მისი ავტორიტეტი, არ დაიზარებს სამ შაურს.

გარდა ამისა მხედველობაში მისაღებია (თუმცაღა რედაქციას ეს არ ჰქონებია მხედველობაში მიღებული როცა „ტარტაროზს" ფასს უმა[illegible]ბდა) ის გარემოებაც, რომ შემდეგ ნომრიდან „ტარტაროზი" გაუმჯობესებული ტეხნიკით და შინაარსით გამოვა.

გამოსავალი სამი შაურიდან კიდევ არის: გამოიწერეთ გაზ. „მუშა", მას ყოველ კვირას მოყვება „ტარტაროზი" უფასოდ.

დასასრულ კიდევ ვიმეორებთ: „ტარტაროზზე" ფასის მომატება ამთავითვე იმიტომ განვაცხადეთ, რომ დროულად გასწიოთ თადარიგი და გამოიწეროთ გაზეთი (წაიკითხეთ ჩვენი პლაკატები).

ჩვენი მტერი და მოყვარე ახლა გამოჩნდება. მოყვარეს მოყვრულად დავხვდებით, ხოლო მტრებისათვის რა პატივისცემაც ვიცით, ეს ხომ ყველასათვის აშკარაა., მტერი ვერ გადაგვირჩება.

ტარტაროზი.

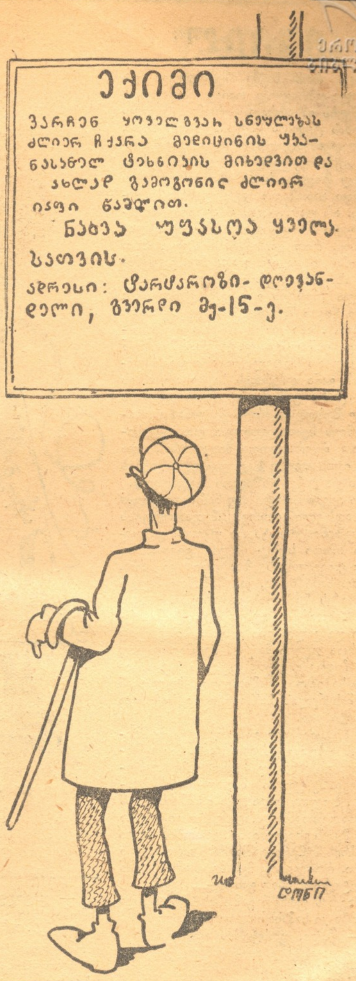

„იშკილ“

კაცს რომ საქმე შემოელევა და ტყვილა-უბრალოდ რაიმე ხლაფოთს დაიწყებს იმ აზრით რომ: ტყვილა ჯდომას ტყვილა ხტომა სჯობიაო, სწორედ ასეა დღევანდელი მეცნიერების საქმე. ყველაფერი გამოირკვიეს, ყოველ მოვლენას მიზეზი გამოუნახეს და მათ სათანადო დებულებანი შეუქმნეს. არ დარჩენილა მათ მიერ შეუსწავლელი არაფერი. ახლა რაზე იხლაფოთონ, რით გაითქვან სახელი, რით გამოიჩინონ თავი თუ არა რაიმე უცნაური აზრების გავრცელებით.

ეხლა ვიღაცას გამოურკვევია რომ: **„1926 წლის შემდეგ ზაფხული აღარ იქნებაო“**. აბა დაუკვირდით ამ სისულელეს ვინ უნდა დაუჯეროს? ამდენ ხანს თუ არ შეცვლილა აწი რა შეცვლის? განა ღმერთის საქმე არ არის ეს? (მარა ვინ იცის, იქნებ ღმერთი გულ მოსულია, რომ ქვეყანაზე დაიჯაბნიეს ჩემა ღვდლები და ეკლესიებსაც შეურაცყოფა მიაყენესო, და ვინ იცის თავზე ხელაღებულმა იქნებ მართლაც ქე მოშალოს ზაფხული).

ვაი ჩვენი ბრალი თუ მართლა გაუქმ და ზაფხული, თორემ მეფართლეებს და რეზინოტრესტს რა უჭირს! გაკეთდება იმათი საქმე. ჩვენ ვიკითხოთ, ჩვენ; ყოველთვის ზამთარი კი არა, რაღაც სამი თვეა, და მაშინაც ძლივს გადამაქვს ზამთრის გაჭირვება.

ამ ზამთარში კაცს თბილი ტანთჲაცმელი და კალოშები გინდა, რისთვისაც საჭიროა ფული მაგრამ მეცნიერულად რომ ჩავუკვირდეთ, ფულის შოვნისათვის საჭიროა სამსახური, ხოლო ამ უკანასკნელის საშოვნელად საჭიროა „პროტექცია.

ამ მეცნიერულ გამორკვევას მე მოვამდომე ხუთი უძილო ღამე. (ეს გამოკვლევა ეხლანდელ მეცნიერების გამოკვლევაზე უფრო მაღალ-ხარისხოვანია). ბოლოს დავადექი იმ აზრს, რომ უნდა ვიშოვნო პროტექტორი. მარა ვინ მყავს გავლენიანი ნაცნობი? დიდი ფიქრის შემდეგ გამოვნახე ორი ისეთი პირი, რომლებიც მესამე ხარისხოვან პროტექტორებათ გამოდგებოდენ.

მაგრამ უარით გამომისტუმრეს, და ერთმა კი სამასხროდაც ამიგდო:

— წადი, ფოსტაშია ადგილი.

— რა ადგილია—მივაძახე გახარებულმა.

— რა და, დადგები ფოსტის კარებთან, გამოჰყევი პირიდან სველი ენა და ზედ გამგზავნ წერილების მარკებს დაასველებენ.

— ისევ ჩემით უნდა მოვახერხო—ვფიქრობდი შეურაცყოფილი და მივდიზდი ქუჩაში.

გავეშურე სინდიკატისაკენ ვიფიქრე—აქ მოვაწყობ რამე მახინაციას თქო: ჩავდექი რიგში... (ჯიბეში მქონდა საფულე და შიგ ცხრა მანეთი) როცა მომაწვა ხალხი, გამოვხტი და ავტეხე ყვირილ-ტირილი:

— დავიღუპე, ვიღაცამ 15 მანეთი ამომაცალა ჯიბიდან...

ვფიქრობდი: — ხალხს შევეცოდი, მოკრეფენ ფულს და მომცემენ-თქო.

მომაცვიდა ზღვა ხალხი. მეკითხებიან:

რა დაგეკარგა?

— ჩემი სიმწრით ნაშოვი ხუთმეტი მანეთი!—გავაბი ყვირილი.

— სად გქონდა, სადა?

ამ საფულეში მედვა 24 მანეთი... 15 მანეთი ვიღაცა ჯიბგირს ამოუღია და კიდევ ვუმატე ყვირილს.

ნახეს ჩემი ცხრა მანეთი და საფულე.

— აბა ეს რაა?!

— მაგ ცხრა მანეთიანად საფულეში მქონდა 24 მანეთი.

— აქ რაღაც იშკილია—დაიძახა ერთმა.

— ან პატიოსანი ჯიბგირი ყოფილა, ანდა შენ სტყუი;

— იშკილია, იშკილი, — იყვირა მთელმა რიგმა,—ტფილისში არა გვყავს ისეთი ჯიბგირები, რომლებმაც საფულედან 15 მანეთი ამოიღოს და 9 მანეთი კი სახსოვრად დაუტოვოს დაზარალებულს.

ჩემი საქმე უკვე წასული იყო. მოვსტყუვდი ანგარიშში. დავუძვერი ხალხს და გამოვიცურცლე ჩემს ცივ საკანში, რომელიც მაინც სჯობია ციხის საკანს. [illegible] ხშირად აგზავნიან იშკილებისათვის.

„ირა“.

ზრუნვა

„ვარშავაში პოლიტიკურმა ტუსაღებმა გამოაცხადეს შიმშილობა, რომელიც დიდხანს გაგრძელდა. მთავრობამ დაიწყო დამშეულთა ხელოვნური კვება“. (გაზეთებიდან).

პილსუდსკი (ბარტელს—პრემიერ-მინისტრს):
წამებით არა მოკვდება,
ხომ მუდამ არის ჭირშია;
ძალით ჩაასხი ეს წვენი,
ძაბრი ჩაუდე პირშია.

ა რ ე ნ ა ზ ე

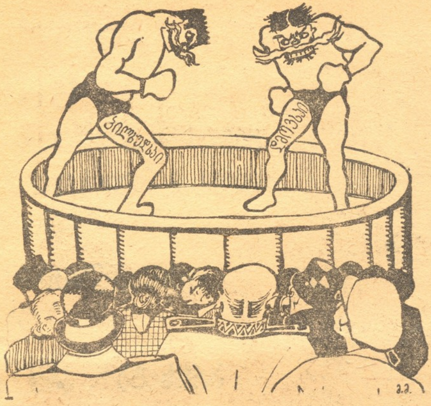

„მ წ უ ხ ა რ ე ბ ა“

— სიკოი, გაიგე ჩვენი დალუპვა?!— უთხრა საღამოს მიტრომ მოწყენით და იქვე ჩამოჯდა დახლის ახლოს კვარტებთან.

— როგორ, კაცო! თუ შენ დაიღუ-პე, ეს არ ვიცი, ხოლო მე კი არხეინად ვარ.

— დედიშენისამ კარგად იქნები.. შენც დალუპული ხარ და მეც... მორ-ჩა და გათავდა. ,

— კაცო, მითხარი რაშია საქმე, თორემ ლამის ჭკუა დავკარგო!—ცხა-რობდა მიკიჩა.

— რაშია და... ჩვენი დათიკო სავა-ნელი—და სიტყვა არც კი დაესრულე-ბია მიტროს, რომ ახლო-მახლო მიკი-ტნები და მედოლეები, თითქოს მათ თავზე მეხი გავარდაო, შეკრთდენ და შეეკითხენ მიტროს:

— ვაიმე წავიღუპეთ.. რა კაცი და-გვკარგვია... საწყალი დათიკო... რაღა რესტორანებში... ვინ დაგვაკრევინებს გვეშველება აწი.. ვინ იქეიფებს აწი აწი დოლს.... საწყალი დათიკო, რა ყო-ჩაღი იყო.. გლეხს ისე არაფერს დაუ-წერდა, თუ წინდაწინ „მაყარიჩს“ არ გადაახდევინებდა... რა ბიჭი იყო, რა ბიჭო... რაღა გვეშველება აწი.. ნეტა-ვი მოჰკლეს თუ მისით მოკვდა?..

— დაიცათ კაცო, არც მასეა საქმე..

— როგორ, როგორ, ცოცხალია თუ?

— სურამის მოსამართლეს დაუპა-ტიმრებია და გორის გამსახლში მოუ-თავსებია...

— ეჰ! ეს ჩვენთვის სულერთია... ჩვენთვის ციხეში მჯდომი დათიკო მკვდარს უდრის: ვერ მოვა და ვერ იქეიფებს ჩვენთან; გლეხებს ფულს ვერ გადაახდევინებს, რა ოხრობაც გვინდა.. სულერთია, ჩვენთვის მაინც მკვდარია...

— მოიტა მიკიჩა ერთი კვარტი... დავლოცოთ ჩვენი დათიკო..

ეს მისი ციხიდან გამოსასვლელი სადღეგრძელო იყოს... მალე გამოვი-დეს და ისევ განაგრძოს თავისი „მო-ღვაწეობა“. — თამადის ამ სიტყვებმა უეცრად ყველას სახეზე სიხარული აღბეჭდა, მაგრამ როცა ერთმა სთქვა:

— ეჰხ! ტყვილა ვლოცავთ... დათი-კო ციხიდან ვერც ისე ადვილად გა-მოვა, როგორც თქვენ გგონიათ... და თუ ოდესმე გამოვიდა, ისე იქნება მო-თურგნული, რომ გლეხების გატყავე-ბას მაინც ვერ გაბედავს.. უამისოდ კი ფული არ ექნება... და უფულო დათიკო ვის-ღა უნდა...

აქ კი ყველამ ყურები ჩამოჰყარეს და ცხვირები დაუშვეს ძირს.

კიკოლიკო.

წაქეზება

სცენა ოჯახში

ფულს ფლანგავენ ახლა მარდათ
დიდი, მცირე, ეს თუ ისა...
ბევრს მძლე საქმე მოუგვარდა:
გაუსუქდა თვისი ქისა,

ასეთ საქმის წამხედური
ამიხირდა ჩემი ცოლი;
ამომავსო საყვედურით
და გაიყო მან საწოლი.

მისას ამბობს, ხოლო ჩემი
არ ისმინა მან იოტად.
გულში ბრაზით, მუშტის ცემით
წარმიდგინა მან ეს „ნოტა“:

გინდა მოკვდი, გინდა გაცდი,
გინდა თვალი დაითხარე,
გინდ სიმართლის გზასაც აცდი
და ცრემლებად დაიღვარე,—

ოღონდ ფული ადრე, მალე,
რამე რიგად დაიხვავე,—
თორემ თვალებს დაგიკაწრავ,
კმარა, თავი რაც ვიკავე.

მე ბავშები ასე მყავდეს!
შეხე, რას გავს ჩემი მოსე!?
ბავში ბავშსა უნდა ჰგავდეს,
ეს ბავშები შემიმოსე:

თეიმურაზს სურს „ინდიგო“,
მაგრამ კმარა აგი მარტო?
შევიოტის ბლუზა ნიკოს
და საზამთროდ თბილი პალტო.

ლაიკისა ფეხსაცმელებს,
მაროს უნდა ფეხებს აშველოს;
არ იყიდი,—დაგტეხ ხელებს
და არ მოგცემ მე შენ საშველს.

ჰო-და ასე.. ახლა, კარგო,
ყველანი რომ დაიმოსოს,
რომ დავტოვოთ, ხომ არ ვარ
გუნაკლულად პაწა სოსოც?

ახლა ჩემსას მოგახსენებ,
რაც მჭირია ყველას აბა.
მანამ აღარ მოგასვენებ,
თუ არა მაქვს სამი კაბა.

(ეს მითხრა და კალთა კაბის
თვალების წინ ამაფარა).
შემყურე ვარ მარტო ამის,
დავალ ამის ანაბარა.

ხედავ პეტრეს პელაგია
როგორ დადის?.. განა ასე!?.
აღარა მაქვს პერანგია...
გესმის ბრიყვო ათანასე?!

ათანასე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბრძანება № 14

ჩვენ რომ არ გითხრათ
თქვენც კარგად იცით,
რომ ოცდა ექვსი
მიდის და კვდება.

მის მიცვალებას
და ახლის შობას
ყველა თქვენგანი
სიამით ხვდება...

და თუ რა მიდის
ოცდაექვს შემდეგ
ამას არ უნდა
ჭკუა დიდია.

თქვენ ყველამ იცით:
ოცდაექვს შემდეგ
რომ უეჭველად
ოცდაშვიდია.

(ეს თქვენ კი არა
ამანც კი იცის,
ვინც დაიხრჩოლა
ცხრაწლედში წელსა).

მოდის ის მოდის;
ჩვენც ვეგებებით;
ერთმანეთს ვართმევთ
სალამით ხელსა.

კეთილი იყოს
მისი მოსვლა და...
და ერთმანეთთან
ჩვენი შეხვედრა.

მომავლისათვის
საქმე გვაქვს ბევრი;
წინ გვიდევს ჯაფა
და დიდი შრომა.

ჰო, მართალია:
მიმავალ წელში
ჩვენ გვქონდა შრომა
ნაყოფიერი:

ცხოვრების მრავალ
მახინჯ მოვლენებს
ჩვენ შევეცადეთ
სახე, იერი.

მაგრამ ამ ქვეყნად
კიდევ ბევრია
ჩვენს ყაიდაზე
გარდასაქმნელი...

და რა თქმა
ჩვენ ყველასა გვაქვს
[illegible]
ბევრი საქმენი.

ერთი თუ მოვსპეთ,
გავანადგურეთ
და აღმოვფხვრით
მისი მორიგეები—

თითქოს სანაცვლოდ
სხვა რომ მოდის,
ვით გაზაფხულზე—
კოჭრი თუ ნეხვი.

...ა ხომ ბუნების
...ანონი არის
...ა ჩვენს ცხოვრების
...ნე და სიმბოლო;

...ერთი თუ მიდის,
მეორე მოდის
და მოვლენებს კი
არა აქვთ ბოლო.

...მასადამე:
...ულამ გვჭირია
...ბრძოლებისათვის
...ამზადება.

რომ მათ წყალობით
და მეოხებით
მოვსპოთ ცხოვრების
მეჭეჭი, დაღი—

და ამიტომაც
გვმართებს ჩვენ ყოველ
[illegible] და
...ით საბრძოლველით.

რათა საჭირო
როცა იქნება—
ჩვენ დავირაზმოთ
სწრაფად და ხელად.

...დღეს ვინ არ იცის,
...ვინ არ სმენია
...ჩვენი მიზანი,
...ჩვენი ლოზუნგი:

უნდა გარდავქმნათ
ძველი ცხოვრება—
ყოფა მახინჯი,
ძმები, ჩლუნგი...

...ა ვინ არ იცის,
...რომ ამისათვის
...აჭირო არის
...ოლოდ-და ქვა:

ბრძოლა... და ბრძოლა
სასტიკი მკაცრი.
ბარიკადებზე
კალამი-კრიჩა.

...ელაზე უფრო
...ბრული და მახრი
„...არიალებში"
...იუმორით.

(ამის არ უნდა
ბევრი მტკიცება
და ყველამ იცის,
რომ ეს სწორია).

უკვე ...იწყო

1927 წლისათვის ...„მუშა"-ზე

ხელის...ჭერა

ყველა შეგნებული მშრომ... ...ნდა იწერდეს, კითხულო-
ბდეს და ავრცელებდეს ... ინტერესების დამცველ და
გამომხატველ ... „მუშა"-ს
ყოველკვირეული ... ...რისტული ჟურნალი

„ტარ...ოზი"

არის გაზ. „მუშა ...უფასო დამატება

ჟურ. „ტარტაროზი" ...ო იანვრიდან გამოვა გაუმჯობე-
სებული ტექნ... ...ა შინაარსით

საქართველოს ყველა ქალაქებ... ...აგებში გაზ. „მუშა"-ს მთავარ
კანტორას აქვს თავისი ...ლებები, სადაც მიიღება

1927 წლისათვის გაზ. ...შა"-ზე ხელისმოწერა

გაზ. „მუშა" ჟურ. „...ტაროზი"-თ ღირს

კოლექტიურ ხელისმომწერთათვის

1	თვით	80
3	„	2 მ. 30
6	„	4 „ 40
1	წლით	8 „ 50

ინდივიდ. ხელისმომწერთათვის

თვით	1 მ.	
„	2 „	85 კ.
„	5 „	50 „
წლით	10 „	50 „

ამთავითვე იზრუნეთ ...ის გამოწერისათვის

კანტორის მისამარ... ...ჯიაშვილის ქ. № 6.

ბრძანება № 15

სულ სავსეა
ეგი ბრძანებაც;
ეს არ ეხება
ტარტაროზ-მელებს,—
არამედ მხოლოდ
ტარტარ - მკითხველებს.

იქნებ ვინმემ სთქვას:
რა უფლება აქვს,
რომ ტარტაროზი
გვაძლევს ბრძანებას?
ხვეტა ვინ აძლევს
მას ამის ნებას?

ერთხელ, იცით და
გვიბრძანა, მოხმო
ხელისმოწერა
მუშთა, ნისია...
ეს ბრძანება კი
სად მაჭრისაა?!

მე: დიახ! სწორი
საქმეც ეს არის;
ბრძანება ხშირად
საქმეს სარგებლობს
და არ გვიკარგავს
ჩვენს კეთილ ფულებს.

...
ამ ჩვენს ბრძანებით
არის ასეთი:
გამოიწერეთ
ჟურნ. „ტარტ...
გაზეთი „მუშა"
...
„ტარტაროზი" ...
(ჩვენი ჟურნალი
ყველა ვარიანტის
არის მკურნალი).

რაღა კარგი ხართ,
თუ დაიმუხლებთ
თქვენ ამისათვის
ოთხი აბაზი?!
(მაშინ თქვენს სახელს
გაუსვა ხაზი).

ახალ წელს ყველგან
მე შემოვივლი
და დავხედავ ჩვენი
ჟურნალ-გაზეთს,—
თორემ ვიწყები
თქვენი გამზირთ.

ტარტაროზი

„ალიმენტი“

მოსამართლე: მოქალაქე, თქვენ რაღა გრჩებათ ჯამაგირიდან, როცა ამ მეორესაც ალიმენტს აძლევთ?

მოქალაქე: სამაგიეროდ, ჩემი ცოლი ხუთისაგან იღებს ალიმენტს.

სარდაფში

გრიშა: რა დაგემართა, [illegible] ღვინოს ჩემსავით შენ კი ჰყლაპავ და შენი გამხიარულება არ იქნა!?

არტემ: კაცო, ცოლ-მა ჩხუბი მიქნა სახლში: ჯამაგირი ამი მეტი სად არისო... მეც გული მომივიდა... წამოვიღე იგი ფული და აგერ მაქვს ჯიბეში. ამასაც აქ დავხარჯავ ღვინოში და იქნებ ბრაზი გადამიაროს გულიდან.

გრიშა: ჰოო, ღვინო წამალია ასეთ დროს. გადავკრათ კიდევ...

არტემ: კაცო ჯამაგირი შუაზე გავყევი. ნახევარი სახლში მივიტანე და ნახევარი ჩემთვის დავიტოვე ღვინის ფულად... ესეც ჩემი ცოლის ბრალია: მან წამიხდინა „დავერია“ ნიკოს სასადილოში. შემისწრო ღვინოს როცა ვსვამდი... მოვარდა და უთხრა მიკიტანს:—ამიერიდან არც ერთი წვეთი ღვინო არ მისცეო, თორემ კაპიკსაც ვერ აიღებო... ამ ამბის შემდეგ იქ აღარ შემესვლებოდა და აქანე მოვნახე ბინა.

გრიშა: ვაჰხ! თუ აქაც მოკიდა და ჩემი ცოლიც მოიყვანა?.. ჩემმა ცოლმა ბევრი ლათაები აღარ იცის; აიღებს რაც შეხვდება ხელში და აქაურობას მთლად მიამტვრ-მოამტვრევს.

არტემ: ნუ გეშინია, გრიშა... ერთი კვარტი კიდევ დავლიოთ.. ეს სარდაფი მე საგანგებოდ მაქვს გამონახული... აქ ჩემი ცოლი კი არა, ეშმაკიც ვერ მ[illegible]

მ. ძრძელი.

საბას ამაღლება

გეტყვით ნამდვილ ამბავს... მომისმინეთ აბა.
იყო წმინდა მამა, ნაღვდელარი საბა
ეცვა ყორნის ფერი ანაფორა-კაბა—
და მუცელი ედვა უზარმაზარ ქვაბად.
სპილო ვერ დასძრავდა, რაც მან ფლავი ჭამა.
არც ქვრივებზე იყო ეს წმინდანი ხამად.
როცა სადმე მაგრა გადაჰკრავდა ღვინოს,
ხელს უსვამდა რბილად ქეთევანს თუ ნინოს.
წმინდა საბამ ბოლოს მოიგონა სული,—
და მიადგა ტაძარს მონანიებული.
იმ საყდარში თურმე ლოცულობდენ ძველად;
ეხლა კი „ეშმაკი“ კარზე ედგა მცველად.
უზარმაზარ კედლებს წინ რომ ჰქონდა ბაღი,
ჭერში ჰქონდა დიდად ჩანგრეული თაღი,
საიდანაც ღამით ვარსკვლავები სჩანდა,
ეს ტაძარი შორით მაღალ მთასა ჰგავდა.
—აი აქ დასახლდა—ჩვენი წმინდა ბერი.
დაივიწყა გულით ქვეყნად ყველაფერი...
და შეუდგა სულის გასაწმენდად ბოდვას.
ძნელი არის, როცა არ გასვენებს ცოდვა.
არ ახსოვდა საბას ხორცი სმა და ჭამა.
წმინდანს დაემგზავსა ჩვენი სულის მამა.
ეს ამბავი მოხდა სოფლის შორს და გარეთ,
რადგან კომკავშირი სძულდა მწარედ.
მას იპყრობდა შიში როს ხედავდა წინათ.
ოხ, ყინულზე ბევრჯერ გააცურეს იმათ.
ერთხელ გარეთ ღამე დაიფინა ბნელი.
წმინდა საბამ ცისკენ აღავლინა ხელი.
ილოცა და ცოდვა მოინანა ძველი.
ამ დროს მას ზევიდან ხმა მოესმა ნელი:
—საბა ღვდელო, მე ვარ მიქელ გაბრიელი.
ამ ქვეყნის მაინც არ ხარ მადლიერი.
მოემზადე, უნდა [illegible]
იქ იცხოვრებ მუდამ ანგელოზთა ღლვაში...
სთქვა და ჩამოუშვა ოქროს თეფში დიდი.
როგორც ცის და მიწის უწმინდესი ხიდი.
გარეშემო ენთო წმინდა კელეპტრები,—
და ესვენა მწკრივად ხატები და ჯვრები.
ღამე ბნელი იყო ვით სამეფო ქაჯთა.
საბა წმინდა თეფშზე სასოებით დაჯდა.
თეფშმა მძიმე-მძიმედ აიწია ზევით—
იდუმალი ჯაჭვით და სხივების ფრქვევით.
როცა ნანგრევ გუმბათს მიაღწი საბამ,
მეტი სასოებით თვალი გადანაბა.
მაგრამ ამ დროს ისევ ხმა მოესმა ნელი:
საბავ! ჯერ ცოდვები სულზე გაწევს ძველი.
უნდა ათს წელს კიდევ კელაპტრები მინთო,
თუ გინდა რომ მართლა სული გაიწმინდო.
და შექანდა უცებ, თეფშიც დაყირავდა.
თითქოს საბას უცებ რაღაც მოხვდა თავთან...
წამოვიდა დაბლა ხარხარით და ხვნეშით
და ძირს გაიშხლართა წმინდა საბას ლეში.
გვერდი დაუნაყა სიპმა ქვამ და მიწამ.
გრძნობდა მწვავე ტკივილს და ძირს დიდხანს იწვა.
იმას სწამდა ძალა ლოცვების და ფიცის..
უცბად იქვე კართან ყური მოჰკრა სიცილს.
თავი აიწია, მოიკრიფა ძალი
და კომკავშირელს-კი მიაჩერა თვალი.
მაშინ წმინდა საბამ ჩაიქნია ხელი—
და მიხვდა ვინ იყო მიქელ გაბრიელი.
აღარა აქვს გული არც ღვთის, აღარც მრევლის—
და ჩერჩეტი თავით კომკავშირლებს წყევლის.

ნიახური.

შთაგონება

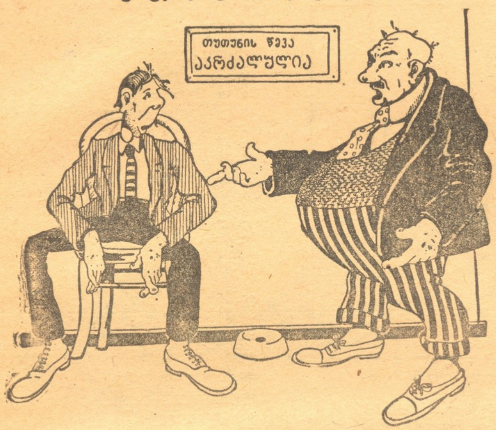

— სად იკარგები? ორი საათი დაგეძებ და ვერსად გიპოვე.
— აქ იმიტომ ვზივარ, რომ მინდა პაპიროსის წევას გადავეჩვიო.

საშობაო „ჩალაღაჯები“

(ეკლესიის მესვეურებს)

ალილო, ალი ჩალილო...
მღვდელო, სად მიჩქარიო?
ბარძიმ-ფეშხუმში ნარჩენი
ღვინო შენ უნდა ჩალიო,
თუ სხვაც გყავს, რომ დაგეხმაროს
კეთილ მორწმუნე ჯარიო?
იიქარი ეკლესიისკენ,
ღია დაგიხვდეს კარიო.
„შევსულიყო შენს ფარეხში“...
მომერთოს თხა და ცხვარიო,
კურატის ბეჭი, სათალი
და ვარიები, მწვარიო;
შენც ეკლესიის ეზოში
კვლავ დაგდგომოდეს დარიო:
ლვეძლები ბლომად გეყაროს,
ფაშარი პურიც მხმარიო,
უბრძანო მედავითნესა:
„მნათემ დარეკოს ზარიო“!
საცეცხლურს ბოლი სდიოდეს,
წვერულვაშს ოშხივარიო..:
ყველა ეს ცხადი გეგონოს,
მხოლოთ სიზმარი არიო.
ტანს ცხელი ოფლი დაგასხას
დღე გაგითენდეს მწარიო,
ისეთი შობა დაგიდგეს,
ყელს არ გილბობდეს ცვარიო,
„მოგსვლოდენ კომსომოლები“,
ცხვირით გადინონ ძმარიო,
შკიოდეს ფოფოდიაი:
„რა ვქნა, მომიკლეს ქმარიო!“
გვერდს ედგენ მოკეთეები,
იდგეს გლოვა და ზარიო...

მღვდელმა სთქვა: ეს „ტარტაროზი“
ასე რომ არ შემჩენოდა,
ამ ქვეყნად ღვიძლების ხვეჭა
ერთხანს კიდევ შემრჩებოდა.
დამქონდა ჯორით ხვირჯინი,
ვიყავ მის თვალთა ტენაში,
ღვინის და ხარჩოს წვენისა
წვერებზე ჩამოდენაში.
„მიწყალე“ და „ღირსაარსი“
ჩემი ცხენის ხვივინს სჯობდა,
გული ჩემი ჯვრის ქვეშ მკერდში,
როგორც კვიცი, ისე ხტოდა.
ფოფოდია სქელი მყავდა,
ნათლის დედაც უფრო სქელი,
ტანი, ფეხი ჩვენ არ გვაკლდა
და მუცლების სახეთქელი.
გლეხი კაცის ქედზე ექდო
ჩემი ბედი, ვით უღელი,
რომ ვიგონებ, გული ჭიებს
არ მორჩება დაულრღნელი“...
დიაკონმა ყური მოჰკრა
ხუცის ასეთ ტრაბახ-ტრუზახს,
ბოხ ხმით ისიც აროხროხდა,
აჭიხვინდა, ჰგავდა ულაყს:
„ხუცესო, რამ გადაგრია?
რაებს მიედ-მოედები?
ღვთის პირით სულ გადამდგარხარ,
ტარტაროზს არ ერიდები?!.
შენ უჩემოდ „ღირსაარსი“
არ გეთქმოდა, მღვდელო, არა,
მოძახილს ხომ ჩაიწყვეტდი,
ბანი მეთქვა მე რომ არა,
და ხურჯინით შენი ჯორი
მე თვით რომ არ შემეკაზმა,
სულ ტყუილად ჩაგივლიდა
ზედაშე, თუ აიაზმა!“
მნათემ ემბაზს ხელი სტაცა
და დაღვარა ნათლის წყალი:
—„თქვე ოხრებო, ტყვილა გიწყვიათ
საცეცხლურში ნაკვერჩხალი?!
თუ არშივის მესამედსა
კერძათ მე არ დამიდებდით,
საცეცხლურის მაგიერად,
მუგუზლით თავს გაგიტეხდით
ფოფოდიამ დიაკვნის ცოლს
აივნიდან გადასძახა:
„არშივს ელი? ვხედავ, გშია,
დაგიღია ფართოდ ხახა.
მე კი ჩემი წვერცამეტას
ძველი ყოფა მენატრება,
რომ იდინოს უხვად სახლში
ღვიძლების ჩამონაჭრებმა!..“
მნათის ცოლმა გამოსძახა:
„იზარალებ ნატვრაშიო,
თუ რომ შენს ქმარს ჩემი ქმარი
არ დაესწრო ნათვლაშიო.
თუ ემბაზი არ წაუღო,
თან ჯვარი და სახარება,
არშივი და ხაჭაპური
ახლოც არ მოგეკარება!“
დიაკვნის ცოლს ეს რა ესმა,
ესმა ერქვა, ქმარს ელოდა,
ძველი ტალმა წამოესხა,
ძლივს მოსჩანდა საყელოდან.
ორი დღეა, არ ეჭამა,
გაშრობოდა ყელში ნერწყვი,
უსმენს იმათ... ელის ქმარს და...
მოვა, აქმევს, მე შენ გეტყვი!..
წახდა მათი სალავათი,
მღვდელიც გატყდა, მნათეც წელში,
დიაკონიც ვერ როხროხებს,
ჩასდგომია ხრინწი ყელში.
გაუფრინდათ ძველი დრო დო
ძველი ყოფა—ნეტარება,
„ტარტაროზის“ წერა გახდა
დავითნი და სახარება!..

ონისიმე.

სოფ. ნიგორზღვა

მინდა გავბერო ქამანჩა,
ვიმღერო კახურ ტონზეო,
სოფელს შაირით ვუმღერო,
იქნებ მოვიდეს გონზეო.
პირველ ნიგოზღვის მცხოვრებნი
არ ილვიძებენ სწორზეო,
ისევ ზედ სხედან უშიშრად
წინედ შემჯდარნი ჯორზეო.
სოფლად ოთხწლედი სკოლაა,
დამდგარა ის მინდორზეო;
ადვილი დასანახია,
თუ კი რომ ახვალ გორზეო.
მდებარეობა ათწილად
კარგია მიხიგორზეო,
თხები და ცხვრები სკოლაში
წვებიან თავის დროზეო.
წინედ ამ სოფლის მფლობელი
თუმც იყო რემანოზეო;
ეხლა ალექსი განაგებს
იცის ოინი ონზეო.

საბალახეირუმ.

„დიაგნოზი“

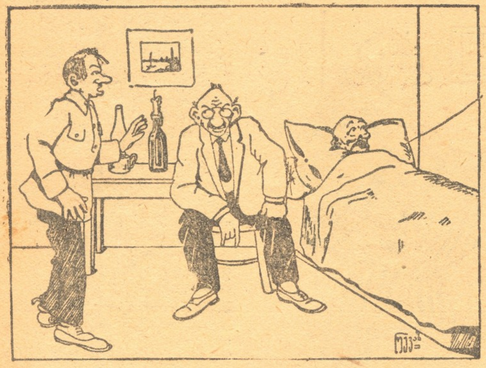

ექიმი: ავადმყოფის კუჭი და მუცელი დამაკმაყოფილებელია—შიგ არაფერი არ არის...

ავადმყოფის შვილი: მე კი ასე მგონია, რომ მამაჩემი ავად იმიტომ არის, რომ კუჭში და მუცელში არაფერი აქვს!

ლიხაური

მო ყური მიგდე, ტარტაროზ,
გავშალო ცნობის ფურცელი
ხან აგატირო და ხანაც
სიცილით გეწვას მუცელი.

კაბინეტში დინჯათ რომ ზის
და დინჯადვე წიგნაკს გაშლის,—
მაგრამ დახეთ!.. ის რეცეპტში
სამში ორთავ წამალს წაშლის.
ექსპრომტათ სწერს, ექსპრომტათ
შლის
(გათავა ინსტიტუტი?)
მე თუ მკითხავ ასეთები
დროზე არის გასაპუტი.
ნეტა მათ რა ათამაშებს,
რის შური აქვთ, ან რის ჟინი?..
იქნებ იმათ სხვაგვარ ესმის
ეხლანდელი „ეკრეჟიმი“?..
ვერც მთავრობას, ვერც დაზღვეულს
ამით ამაგს ვერ გაუწევს.
საჭიროა: ალმასკომი
ასეთებს ყურს თუ აუწევს,—
თორემ ბოლოს კი ინანებს
კრიჟანგობას და სიძუნწეს...
მაშ დაზღვევა ვის რათ უნდა
სარგებლობა თუ არ უწევს?!
აფთიაქში კი გეტყვიან:
„ხვალ იქნება“-ს გულსაკლავათ.
უნდა წინ და წინ ვიცოდეთ
შევიქნებით როდის ავათ.

აბრეშუმის ფაბრიკაზე
არ მიიღეს არვინ ქვრივი,
რისთვისაც ბევრს მზათა ჰქონდა
მოღერილი მუშტი-კრივი.

მაჯლაჯუნა.

დიდი ჯიხაიში

ამბავს რასმეს მოგახსენებთ
მოკლესა და სწრაფად, ხელათ:
ბედმა წილად ნუ გარგუნოს
ამხანაგი სათრეველად.
ერთხელ ვასო მივამგრეთ
ასარჩევათ № 2 კუთხეს;
მოვიყვანეთ, გავაცანით;
უარი გვითხრეს, შეგვიკურთხეს.
მიმაგრებული იოსები
მოგვიხსნეს და შეგვიწუხეს;
მაგრამ კმდევ მივამაგრეთ,
წარუდგინეთ ის სხვა კუთხეს.
ამ კუთხიდან იმ კუთხეში
ვასო, იოსებ, ტრიფონ ერთად,
[illegible]აკოწიწეთ, ვარბენინეთ,
[illegible]ავიყვანეთ ბოლოს ერთმა.

„ინკოგნიტო“.

ვანი

ისევ შენ, ისევ შენ
მეგობარო, სტვირო;
ვანის მშენებლობას
უნდა შეუყვირო...
საქმე უკეთესი
არსად შეიძლება
„მულამი-ქაფობა“
აქ რომ ისევ ხდება.
ცხრაწლედთან ვიმღეროთ
„სულთათანა“ მწუხარად,
ჭიჭიკოს უბიძგეს
დაგვიტოვეს მშრალად.
ცხრაწლედელ პადაგოგთ
შეუსრულდათ ნატვრა:
ლასხიშვილს აუტყდენ
ისიც „ფახით“ გაძვრა...

აქ საგრენაჟოსკენ
მოვიბრუნოთ პირი;
ვალმერთოდ ლიონტი
იტალიის გზირი.
ფულებს ღლეტავს „ჩენჩად“
ბუჰხალტერთან ერთად:
იტალიას გზავნის
ბანკის შესაერთად.
„გრუზშოლკი“-ს ფულები
წავიდ-წამოვიდა
და ამ ფულის „ყლაპვაც“
კოხტად გამოვიდა.
მუშ-გლეხ. ინსპექცია
არ ცდილობს და არა;
საზღვარგარეთლისთვის
„გამორჩენა“ კმარა.
ჯერჯერობით სტვირო
უნდა მოითმინო;
მუშ-გლეხინსპექცია
ვანშიც მოირბინოს
ათასობით „გრუზშოლკს“
თუ აქვს ფული მეტი,
ვანის საგრენაჟომ
თავს დაგვასხა რეტი.
სახელმწიფოს რა აქვს
აბა „გასაღლეტი“?!
მიდის „ჩარი-რამად“
„ნაქაფების“ ბედი.
ტარტაროზის რისხვავ,
დაკვესე აბედი!
ჩვენც მღერა შევსწყვიტოთ,
არ [illegible] ყბედი.

ვენჭი.

[illegible]ათურ[illegible]

მუშკოპის მაღაზიაში
გამგეა ძველი იასონ.
მუშტარსა აქა შესულსა
ბასრი კბილები მიასო.
სიტყვა უკმეხი-უხეში
მის მიერ მონაგონია.
თავისი თავი—ბატონი,
სხვები კი ყმანი ჰგონია
ასეთი მაგალითები
იმისგან მეტად ხშირია.
ტარტაროზ, მოგვინახულე
შენი ჩანგალი გვჭირია.
აქედან ვნახოთ მეორე,
ესეც სავაჭრო კოოპია;
არშიყი არის მოლარე
(სახელად ის პროკოპია)
სალარო დავისწყებია,
არშიყობს კართან ქალებში.
ფულის დათვლის დროს პროკოპი
შესცქერის ქალებს თვალებში.
კარგი იქნება, ტარტაროზ,
თვითონ შენ წააყურებდე
და შემდეგ შენი ჩანგალით
ამასაც შეახურებდე.

შახი.

„ხმა უდაბნოსა შინა“

„ერთა ლიგის მორიგ სესიაზე ჩვეულებისამებრ ილაყბეს მშვიდობიანობაზე... და წავიდენ თავ-თავიანთ სახლებში“

ჟით მაცხოვარი უწინ მშვიდობას ქადაგობდა;
სიძულვილსა და მტრობას ჰკიცხავდა, სძაგდა, ჰგმობდა,—
დღეს თითქოს მისი შტაბი არის ეს ერთა ლიგა;
„მოძღვრება სიყვარულზე“ ხშირად გაისმის იქა.
ელრიჭებიან ურთერთს... სიტყვებს ამბობენ ტკბილებს.
შავ გულს მალავენ, როცა აჩენენ თეთრხა კბილებს.
ლაყბობის შემდეგ ერთი მხედარი არის ვირის.
შეჯდება ზედ და ყველგან ის თავგატეხით ჰყვირის:
— „ქრისტეს შტაბია, ხალხნო, ეს ჩვენი ერთა ლიგა;
ქვეყნის ყოველი ხალხი შვებას იპოვის იქა“.
მაგრამ რა?! თვისი სიტყვა თვითონ მას არა სჯერა.
ყველა მათგანსა უყვარს იარაღების ჟღერა.
მიტომაც რჩება მისი ხმა „უდაბნოსა შინა“...
და საპასუხოდ ისმის: „ღმერთმა თქვენ შეგარცხვინა“!

როგორ ეზიდება გლეხი ნაგავს

საგარეჯო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„სოფლის მოღვაწენი“

კაცად კაცი ხომ არა ვარ
ამპარტავანი, ავიო.
ხელსაც კი ვართმევ გლეხებსა,
არ მოკვდეს ჩემი თავიო.
რა ვქნა! რა ჩემი ბრალია
თუ მიყვარს ცხენი შავიო
თქვენ არ მომიკვდეთ—სკოლისთვის
არ შევიწუხო თავიო.
თუ ჩამიწერა გლეხკორმა
საქმენი ჩემი ავიო,—
ვაი და უი იმასა,
დღე დაადგება შავიო.

აქაურ ბანკის გამგეა
ქურდოვანიძე კოლია;
ის ჩაწერილი გაზეთში
ჩვენ არა ერთხელ გვყოლია.
მიტომც აგინებს გლეხკორებს,—
საქულაც აიყოლია;
(ნოქარი არის საქულა).
ერთმანეთისა ტოლია
ერთად შედიან დუქანში,
სევდა გულს შემოსწოლია...
შესვლისთანავე კვარტებით
ივსება მათი სტოლია.

მილიციისა უფროსი
ხარაიძეა გვარადა.
შევა დუქანში, თხოულობს
ღვინოს ჩქარა-და-ჩქარადა.
შეზარხოშდება და მღერის:
„არშინ-მალ-ალან“... „ვარადა“.
იქიდან როცა გამოვა
კაცი არ უჩანს არადა.
ბარბაც-ბარბაცით დაიწყებს
დაზვერვას მთა და ბარათა.

უყვარს სიტყვების რახუნი
მდივანსა თემკომისაო.
სიტყვით სასახლეს ააგებს
ორ-სამ კვირაში ისაო.
ყველა კრებებსა ესწრება,
მოისმენს წეს-რიგს დღისაო.—
შემდეგ კი გაიპარება
და ღვინოსა სვამს ისაო.
კედლის გაზეთსა დასვამს
ბიჭიძისა თემკომისაო.

კრაზანა.

გამოიწერეთ
„მ უ შ ა“
და
„ტარტაროზი“

„ფუნჯი“

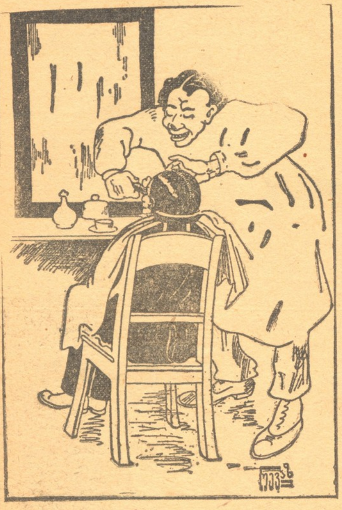

— სტერილიზაციაქმნილი ფუნჯით გამისვით საპონი!
— ათასი კაცი გამისაპნავს ამ ფუნჯით და ამაზე უკეთესი სტერილიზაცია რაღა იქნება?!

სიყვარულის ბრალია

ისტორიული რომანი

(სად ჯუმათი)

იცის სოსომ, იცის:ჩამოსულა სტუმრად
სულის ნახევარი მეზობლისას ახლო.
რა ჰქნას საყვარელთან ვერ იქნება უბრალ
დიდხნის უნახავსა უნდა იქ ეახლოს.
ეშინია ცოლის და ვერ ბედავს მისვლას;
ღრმად სწამს რომ გაუგოს არ დაინდობს, არა,
ჯდება და სწერს უსტარს, პაემანსა ნიშნავს;
ვიღაც ბავშვის ხელით გაუგზავნის ჩქარა.
თვითონ დადის ბაღში, ვერ ისვენებს, ცმუტავს
ელის გულის ვარდსა, კანკალებს და ტოკავს...
ცაზე ღრუბლებია, მთვარე ოდნავ ბჟუტავს;
იქვე ჩნდება გულში და სიხარულს ბორკავს.
გადაშლილა ბაღი აქ სადგურის გვერდით;
ორი ჩინარია მუნ შეზრდილი ძმურად,
ორიც კვიპაროსი გადამხმარი ბედით,
ერთი სანახშირეს, ერთიც „კლოზეტს“ ჰბურა
ეს შეადგენს ბაღის დიდებას და ავლას;
აქ არ ჰყვავის, არა გვირილა და ია...
(რა ჰქნას ამ არეში ანიკომ და შალვამ,
როცა ყვავილებში უყვართ სამაია).
აქ დაინთო ბევრი სიყვარულის ცეცხლი,
ბევრიც გადაჰბუგა სიყვარულის ალმა;
დაიღვარა ბევრი აქ უმანკო ცრემლი,
ბევრიც სამუდამო სიკვდილს მიესალმა.
დადის სოსო, დადის, ვერ ისვენებს, ცმუტა
ელის გულის ვარდსა, ჰკანკალებს და ტოკავს
ცაზე ღრუბლებია მთვარე ოდნავ ბჟუტავს,
იქვე ჩნდება გულში და სიხარულს ბორკავს.
რა ვქნა რომ არ მოდის, შუა-ღამეა მგონი;
იქნებ მიმატოვა, დამივიწყა კიდეც!
ან დაწყევლილ ცოლმა მიგვიკვლია ფონი
და ღუღუნა მტრედი ხიფათს გადავკიდე!?
ჩუ! ვიღაცა მოდის... სოსო დგება ცერზე...
იცნობს მისი სატრფო მოდის, მოგოგმანებს;
სანამ მიჯნურები ჩაეკვროდენ მკერდზე,—
არ დახანდა წამი ორივ რომ ერთმანეთს...
მაკოს მოსდის ცნობა:—ჩამოსულა იგი
და შენს ქმართან წუხელ გაატარა ღამე.
ამხედრდება მაკო... სადგურის წინ გადის.
ხან იქ დაჰქრის, ხან აქ, ჩუმათ ზვერავს მგზავრებს;
რა შეამჩნევს თვის მტერს, მივარდება შურით
და კულულა თმებში ხელებს წამოავლებს.
დაუკაწრავს სახეს, დაუკაწრავს პირსა,
და გაღეღილ მკერდზე სისხლი გადმოტკბორავს;
სატრფო სოსიკოსი,—ოჰ, მიშველეთ,—ჰყვირის...
ხალხი სიცილისგან აქეთ-იქით ჰგორავს.
— დაინახა სოსომ ეს შემთხვევა ავი:
დასწვა, გადაჰბუგა დამცირების ალმა...
ცხრა საჟენიან ჭაში გადაეშვა თავით,
გაჰქრა სამუდამოთ, სიკვდილს მიესალმა.

ჩახუნდარიძე.

ბააცურა

(აზრი ნასესხებია)

სოსია წითელი ჯარიდან ახლად დაბრუნდა. იგი ღარიბი გლეხი იყო. ჯარში გაწვევამდეც მას გულში ჰქონდა ცოლად შეერთო ბობოლა გლეხის ივანე მეურმიშვილის ქალი პელო, მაგრამ იცოდა, რომ ქალის მამა ამაზე არ დასთანხმდებოდა, ქალი კიდევ მამის ხათრს ვერ გადავიდოდა.

ჯარიდან დაბრუნდა თუ არა, სოსიამ გადასწყვიტა როგორმე დაეთანხმებინა ივანე. შეუთვალა კიდეც, მაგრამ უარი მიიღო:—მე ცარიელ-ტარიელ ბიჭს ქალს არ მივათხოვებო.

ბოლოს სოსიამ ამ ხერხს მიმართა: ყოველ დღე კოოპერატივის ნოქარს ართმევდა ხან თითო, ხან სამ და ხან ხუთ ჩერვონეციანებს და ივანესთან ატანდა დასახურდავებლად.

— შენ გენაცვალე, სახლის მასალას ვყიდულობ და დამიხურდავეო, ან კიდევ სხვა რამეს შეუთვლიდა.

ივანეს უკვირდა სოსიას უცაბედი გამდიდრება და ფიქრობდა,—ალბად ჯარში ყოფნის დროს შეიძინა ცხოვრებაო.

სოსია ყოველ დღე თუ არა, ორ დღეში მაინც უგზავნიდა დასახურდავებელ ახალ-ახალ თუმნიანებს. ბოლოს, როცა დრო იხელთა, კიდევ შეუთვალა—ქალი მომათხოვეო.

როდესაც პელომ მამისაგან ეს ამბავი პირველად გაიგო, გულმა კინაღამ პირი გაალო სიხარულისაგან, რადგან მასაც მოსწონდა სოსია დიდი ხანია, როგორც კოხტა და მარჯვე ბიჭი.

ბოლოს ივანემაც იფიქრა: ეს კარგი ფულიანი სიძე ვიშოვე, ერთმანეთს მხარს მივცემთ და მთელს სოფელს ხელში ჩავიგდებთო.

მალე ნიშნობა გაიჩაღა, ქორწილიც ზედ მიაყოლეს. სოსიამ საქმე გაინაღდა თუ არა, სიმამრს თავის ნაეშმაკარი უამბო.

ივანეს ძალიან ეწყინა, მაგრამ რაღა იქნებოდა, გოგო ბიჭის ხელში იყო.

ჰიტა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

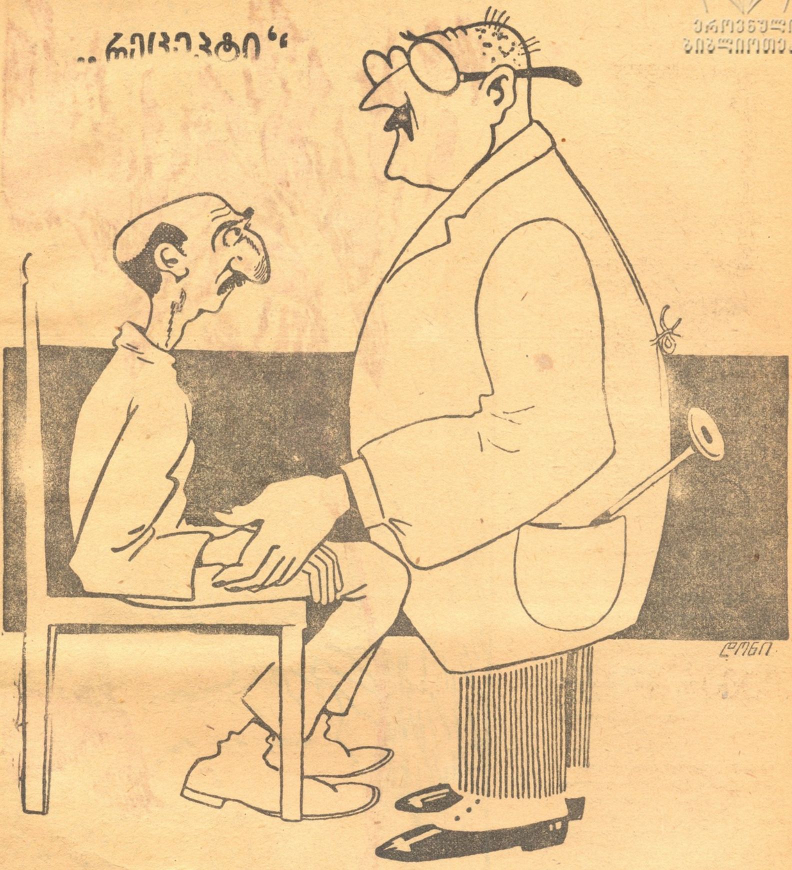

— ექიმო, წავიკითხე შენი განცხადება, და მიშველე რამე!
— ძლიერ ცუდათაა თქვენი საქმე: ნერვები გაქვთ აშლილი. თქვენ უნდა მიიღოთ კვირაში ერთხელ ჟურნალი „ტარტაროზი“. აი ეს არის ერთად-ერთი უებარი წამალი!

ჰურმოკრული საუბარი

— ისწავლე შვილო, რატო არა სწავლობ?
— ვისწავლე, დედი, აკი ვისწავლე ეგ გაკვეთილი.
— ეგ ხომ ორშაბათისთვის გქონდათ მოცემული.
— ჰო და ორშაბათისთვის რო გვქონდა მოცემული, სწორედ ორშაბათს კაი ამინდი იყო და სასეირნოდ წავედით.
— სამშაბათს?
— სამშაბათსაც კარგი ამინდი იყო და რევოლიუციონური მუზეუმი დავათვალიერეთ.
— ოთხშაბათს?
— ოთხშაბათსაც კარგი ამინდი იყო და სტამბა დავათვალიერეთ.
— პარასკებს?
— პარასკევს ზაჰესში წავედით.
— შაბთასაც მშვენიერი დარი იყო და საპნის ქარხანა ვნახეთ.
— მაშ როდისღა სწავლობთ, შვილო, სკოლაში!
— აი ეხლა საახალწლოდ დაგვითხოვენ და შემდეგ რომ მივალთ კლასში, თუ კაი დარები არ იქნა, იქნება დაგვეწყოს სწავლა!

მოწაფე.

ვ ა ნ ი

შენი ჭირიმე ტარტაროზ,
ჭირიმე შენი რქებისა
თუმც სტვირი გამიჯიუტდა
და კილო არ მექებისა,—
მაინც ვერ ვიშლი სიმღერას,
უმისოთ გული დნებისა,
გამიდის „პოლიტიკაცა"—
ამ სტვირის მოფერებისა.

იკითხავ რას იწყევლები!
მითხარი საქმე რაშია?!
—ეს ცოფიანი ძაღლები
ერთობ გამრავლდენ ვანშია.
ისე დარბიან წყეულნი,
შიშით ვერ გახვალ კარშია
ცხრაწლედის გამგე კინაღამ
გადაგლისანსლეს სახლშია.
ვანი ხომ დაიღუპებოდა,
ჩავცვივდებოდის წყალშია;
სად იშოვება დღეს გამგე
ქონდეს რაიმე თავშია
ქვეყნის ვარამზე ფიქრობდეს,
თეთრი ერთვოდეს თმაშია,
თუმც ის არავის არ უყვარს,
ეკლათ აქვს ყველას თვალშია;
„ძაღლთ მაცხოვნეს" მეთოდით
ჯერ ცელებს ურევს ფლავშია,—
მაინც ქე გვეწყინებოდა,
დაგვაკლდებოდა თვალშია,
ვექილი დაგვეკარგოდა
ნაქები წყნარ-ტკბილ ხმაშია,
„წითელი გმირი"-ს სახელი
დაინთქმებოდა ზღვაშია.

აგი რაა, ტარტაროზო,
საქმე არის უფრო რთული:
ცხრაწლედში ახლა აღმოჩნდა
„ძაღლის თავი" დამარხული.
დღეს აღმოჩნდა ჩვენი გამგის
ქსელი „მქუთი" დახლართული
და გაიბა თვით შიგ კისრით,
ფართხალობს და უწუხს გული.
ბევრი არის მისი ენით
საქმით დამწვარ-დადაგული;
ის მოიმკო, რაც რომ ქონდა
მელური ხრიკით ნათეს-რგული
ტარტაროზო, ჯერ ბევრია
ამ ჩვენ ვანში ხულიგანი;
„ფერმათ" წითლით შეუღებავს
ზოგს ენა და ზოგსაც ტანი.
აქ მოგვკვარეს კედლგაზეთი
გადის თვე და გადის ხანი;
ყურს არავინ არ იბერტყავს
შინაური არც გარეგანი.

ვინ თამაშობს? ვინ გაბედა?
ვისი არის [illegible] ხელი?
ნუ თუ [illegible] მოეფინოს
ამ სიბნელეს დღე ნათელი?!
ასეთია ტარტაროზო,
აქ ამბები დიდებული
თუმც ბევრი კბილს აკრაჭუნებს
და უსქდება ბევრსაც გული,—
მაგრამ მათი ბაქიობა
სტვირს გვერდზე აქვს მიგდებული
დღეისწორს კვლავ გაბლებით
სტვირი გადმოკიდებული.

კვინტრაძე.

კურდღელი: ამ ხეებს რა ენაღვლებათ—მაინც დასაწვავია; ხანძარს რომ არ დაეწვა, სულერთია: ჩუმად მოსჭრიდენ და ბუხარში დასწვავდენ; თავს უნდა ვუშველო... მაგრამ სად, როცა ყველგან ხანძარია!?!